

A
VI. Bíróságok fejezet
2005. évi költségvetése

Budapest, 2004. október hó

A jogállami elvek optimális érvényesülésének alapvető feltétele az igazságszolgáltatás működésének szakszerűsége, hatékonysága.

E cél megvalósításának jelentős eszköze a négyszintű ítélkezés bevezetése, s a Fővárosi, Szegedi és Pécsi Ítéltáblák mellett a Győri és a Debreceni Ítéltábla 2005. január 1-jei felállítása.

Az ítéltáblák tevékenységének eddigi tapasztalatai bizonyítják, hogy a bírósági szervezeti struktúra bővítése helyes döntés volt.

Javult az ítélkezés időszerűsége, s a fellebbviteli fórumként működő táblabíróságok döntő mértékben járultak hozzá az ügyhátralék feldolgozásához.

Természetesen 2005-ben, az ítéltáblák komplex működési feltételeinek biztosítása, az elhelyezés, a tárgyi és a személyi feltételek megvalósítása további költségvetési ráfordítást igényel.

A központi bírósági igazgatásban változatlanul komoly szerepet kap a bírák és igazságügyi alkalmazottak létszamarányának további javítása, a bírák jogi továbbképzésének sokoldalúbbá tétele. Ennek keretében kiemelkedő jelentősége van a Bíróképző Intézet működése előkészítésének, finanszírozásának.

Az Országgyűlés által jóváhagyott törvények, illetve e jogszabályok 2005. évben hatályba lépő rendelkezései az igazságszolgáltatás részére ugyancsak számos feladatot határoznak meg. Ezek érvényesítésének alapvető feltétele a költségvetési források biztosítása.

Ilyenek különösen a büntetőeljárásról szóló törvényi rendelkezések, mint például a zártcélú távközlő hálózat fokozatos kiépítése, az „Üvegseb törvény” végrehajtásának többletkiadásai, az elektronikus cégnyilvántartás bevezetése, és a jogi segítségnyújtásról szóló törvényt illetően a költségmentes ügyek fedezetének biztosítása.

Az igazságszolgáltatás működésében változatlanul kiemelt jelentőségű a bíróságok informatikai fejlesztése, s az informatikai háttér fokozatos kiépítése. A 2005. évre tervezett feladatok részeként kell többek között megteremteni nemcsak a távmeghallgatás, hanem a tárgyalásokon a jegyzőkönyvek más módon, audiovizuális módszerrel történő rögzítésének feltételeit is.

A kulturált és biztonságos igazságügyi intézmények, épületállomány kialakítása indokoltá teszi az épületek rekonstrukciójának folytatását.

A bíróságokon bekövetkezett rendkívüli események jellegére, sajátosságaira is figyelemmel számos intézkedést kell tenni a biztonság fokozása érdekében. Ezek egyrészt az ítéltáblákon, megyei (fővárosi) és helyi bíróságokon a rendszerbe

állított biztonsági eszközökkel való ellátottságra, másrészt a feladatokat ellátó személyzetre vonatkoznak.

Az előbbieken vázolt feladatokat, a már hatályos jogszabályokból eredő – évek óta elismerésre nem kerülő – többletkiadásokat, illetve előkészítés alatt álló jogszabály-módosítások költségvetési kihatását szem előtt tartva az OIT 2004. május 4-ei ülésén összeállította a Bíróságok fejezet 2005. évi fejlesztési igényeit, amelyek alapját képezték a későbbi – az OIT elnöke és a pénzügyminiszter közötti megbeszéléseknek.

Az OIT által igényelt fejlesztési többletekkel a fejezet 2005. évi támogatási előirányzata 108.162,1 millió forint volt, 43.565,8 millió forinttal haladta meg a 2004. évi eredeti előirányzatot, és 47.448,9 millió forint eltérést mutatott a Kormány által első lépcsőben meghatározott fejezeti előirányzattól.

A többletigényből 15.173,4 millió forint a központi beruházásoknál jelentkezett, 28.392,4 millió forint a működési és felhalmozási támogatások növekedése.

A központi beruházási igények között a bírósági munkavégzés tárgyi feltételeinek javítására szolgáló feladatok fogalmazódtak meg, különös tekintettel a bírósági épületekre, technikai, műszaki felszerelésekre, biztonságtechnikai eszközökre.

A bírósági épületek állapota sok kívánnivalót hagy maga után. A rekonstrukciók gyorsított ütemű kezelése azért is lényeges lenne, mert a bírósággal kontaktusba kerülő felek akár hazaiak, akár külföldiek, az első benyomásokat a magyar bíróságokról az épületekkel összefüggésben szerzik.

Az ítélezés kulturált környezetének megteremtése nemcsak a jogkereső polgárok érdekében fontos, hanem szorosan kapcsolódik az eredményes ítélező munkához, amelyhez elengedhetetlen a korszerű, színvonalas és biztonságot adó tárgyi környezet kialakítása.

Előbbiek miatt a központi beruházások között elsőként a már folyamatban lévő, 2005-ben, illetve 2006-ban befejeződő beruházások szerepeltek 4,0 milliárd forint értékben.

A Pest Megyei Bíróság évek óta húzódó rekonstrukciós munkáinak megkezdéséhez 2,5 milliárd forint támogatásra lenne szükség. Az elhelyezési problémák megoldására kifizetett bérleti díjak nagy megterhelést jelentenek a fejezet éves költségvetésében.

Az igények között szerepelnek az ugyancsak sürgető informatikai fejlesztések és egyéb eszközbeszerzések 2,8 milliárd forint értékben. A bíróságok akadálymentesítésének lépcsőzetes megvalósításához, és a biztonságtechnikai fejlesztési program megvalósításához 0,5 milliárd forint szükséges.

Az elsősorban jogszabály-módosításokkal indokolt létszámfejlesztések megfelelő elhelyezésének biztosítását már csak épület-átalakításokkal, illetve új épületekkel lehet megoldani. Az ehhez kapcsolódó beruházási támogatási igény 9,5 milliárd forint.

A működési és felhalmozási támogatások többletéből 54,0 %-ot képviselt az OIT által 2005. évre indokoltnak tartott 12 %-os illetményalap-emelés (6,4 milliárd forint), az életpálya-modellből a Ktv.-vel való megfeleltetés és a bírói szorzószám emelés megvalósítása (7,2 milliárd forint), valamint a Debreceni és Győri Ítéltábla előirányzatának szintre hozása, vagyis a 2004. évi nem teljes évre biztosított létszám- és működési kiadásoknak 2005. évre történő kiegészítése (1,7 milliárd forint).

A működési többletekből jelentős összeget képviselt (27 %) a bíróságok évek óta húzódozó létszámfejlesztési igénye (7,8 milliárd forint).

A fennmaradó 5,3 milliárd forint támogatási igény nagyobb részét a már hatályban lévő jogszabály-módosításokból eredő kötelezettségek indokolták. (Be tv. 2003. évi módosítása, „Üvegseb” tv., képernyő előtti munkavégzés feltételeinek biztosítása, jogi segítségnyújtásról szóló tv. végrehajtása).

A Pénzügyminisztérium július hónapban kiadott tervezési köriratában vázolt 2005-2007. évi költségvetési politika és az államháztartás egyenlegének javítására a tervezés során alkalmazott megszorító intézkedések, valamint a 2005. évtől bevezetendő új tervezési rendszer indokoltá tették az OIT által kialakított fejlesztési elképzelések átgondolását.

A Kormány által kialakított 60.713,2 millió forint irányszám a fejezet 2004. évi eredeti előirányzatához képest mindössze 746,9 millió forint többletet jelentett.

A kormányzati események miatt szeptember 14-én nyílt lehetőség az OIT elnöke és a pénzügyminiszter közötti szakmai megbeszélésre, amelyen az OIT elnöke tájékozódott arról, hogy mit tart reálisnak a Kormány az OIT által beterjesztett fejlesztési igényekből. A tárgyalás eredményeképpen 3.000,0 millió forinttal mérséklődött a Kormány és az OIT igényei közötti eltérés.

Ezen információk birtokában az OIT, figyelemmel az ország teherbíró-képességére, valamint a folyamatban lévő jogszabálytervezetokről időközben kapott információkra, mérsékelte támogatási igényét 75.151,9 millió forintra a korábbi 108.162,1 millió forinttal szemben.

A további kormányzati intézkedések következtében a 35 éves jubileumi jutalom 2005. január 1-jétől történő bevezetésével, az illetményalap-emelés 0,5 %-os

csökkentésével, és egyéb kisebb fejlesztésekre biztosított előirányzattal a fejezet támogatási keretszáma 627,7 millió forinttal módosult, 64.340,9 millió forintra növekedett az alábbiak szerint:

	<i>millió forintban</i>
⇒ Bíróságok fejezet 2004. évi eredeti támogatási előirányzata	64.596,3
⇒ Fejezeti kezelésből központi beruházások kivezetése	-4.620,0
⇒ Ptk. alapján történő kártérítés kivezetése	-10,0
⇒ PM 2004. évi zárolással a bázis csökkentése	-300,0
⇒ PM 2004. évi támogatás 5 %-os csökkentése	-2 913,9
⇒ Szintre hozások: Debreceni és Győri Ítéltábla és jogi segítségnyújtásról szóló törvény végrehajtása	1.737,4
⇒ Illetményalap emelés 5 %-os támogatással	2.223,4
⇒ OIT elnökével egyeztetve (1,5 %-os illetményemelés kiegészítésére, és központi beruházások fedezetére)	3.000,0
⇒ Igényelt fejlesztésekre további támogatás	400,0
⇒ 35 éves jubileumi jutalomra igényelt támogatás	450,0
⇒ PM elvonás az illetményemelés 6,0 %-ra történő csökkentése miatt	-222,3
2005. évi előirányzat-módosítások összesen:	-255,4
Bíróságok fejezet Kormány által felajánlott támogatási keretszáma	64.340,9

A Kormány fenti keretszámával és az OIT igényeinek mérséklésével, az OIT költségvetési irányszámai és a Kormány törvényjavaslata között eltérés 10.811,0 millió forintra mérséklődött, a következők szerint.

millió forintban

Megnevezés	Kormány	OIT	Eltérés
Kiadás	69 581,2	80 392,2	+10 811,0
Bevétel	5 240,3	5 240,3	---
Támogatás	64 340,9	75 151,9	+ 10 811,0
<i>Ebből:</i> Központi beruházás	2 150,8	6 176,0	+ 4 025,2
Működési és felhalmozási célra tervezett többlet	62 190,1	68 975,9	+ 6 785,8

A 10.811,0 millió forintos többletigény az alábbiakat tartalmazza:

millió forintban

⇒ 2004. évi zárolás bázisba építése	300,0
⇒ 5 %-os támogatási előirányzat-csökkentés	2 913,9
⇒ Bírák, igazságügyi és közalkalmazottak 6,5 %-os bérnövekményéhez 0,5 % eltérés	222,3
⇒ Képernyő előtti munkavégzés feltételeinek biztosítása	520,0
⇒ Elektronikus cégnyilvántartás bevezetése 2005. január 1-jétől	200,0
⇒ Községi védjegybíróság munkaterhe miatti 10 fős létszámfejlesztés	89,4
⇒ Bevétel-kiesés ellensúlyozására a 8/1998. (V.23.) IM rendelet 13. § hatályon kívül helyezése miatt	50,0
⇒ NOVELL licencek hálózati működésére	240,0
⇒ Be. törvény módosításából eredő működési többletkiadások	500,0
⇒ „ÜVEGZSEB” törvény végrehajtására	380,0
⇒ Jogi segítségnyújtásról szóló törvény végrehajtására	65,0
⇒ Phare és átmeneti támogatás önrésze	130,0
⇒ Informatikai fejlesztések működési többletkiadásai	815,0
⇒ Létszám igények (43 fő)	360,2
⇒ Központi beruházás	4 025,2

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 2002. évi XLVI. törvénnyel módosított 39. §-ának b.) pontja alapján az OIT 2004. szeptember 14-ei határozatának megfelelően összeállította a Bíróságok fejezet költségvetésére vonatkozó részletes javaslatát, amelyet a Kormány a központi költségvetés részeként az Országgyűlés elé terjesztett.

M e g n e v e z é s	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret
	<i>millió forintban, egy tizedessel</i>			(fő)
⇒ 2004. évi eredeti előirányzat	69 141,0	4 544,7	64 596,3	10 722
⇒ Egyszeri csökkentések és szerkezeti változás	-4 880,6	-250,6	-4 630,0	10
- Informatikai Phare bevétel kivezetése	-144,0	-144,0	---	
- Közösségi jogi oktatás Phare bevétel kivezetése	-100,0	-100,0	---	
- Felhalmozási bevétel kivezetése	-6,6	-6,6	---	
- Ptk. kártérítés kivezetése	-10,0	---	-10,0	
- Központi beruházás támogatás kivezetése	-4 620,0	---	-4 620,0	
- Saját bérmegetakarításból létszámfejlesztés	---	---	---	10
⇒ Szintre hozás	1 737,4	---	1 737,4	---
- Debreceni és Győri Ítéltábla 140 fős létszámfejlesztése	1 512,0	---	1 512,0	
- Jogi segítségnyújtásról szóló törvény végrehajtása	225,4	---	225,4	
⇒ Többletek	14 394,4	946,2	13 448,2	53
<i>Ebből:</i>				
<i>Kormány által javasolt módosítások</i>	<i>2 637,2</i>	<i>---</i>	<i>2 637,2</i>	
- 2004. évi zárolás bázisba építése	-300,0	---	-300,0	
- 5 %-os támogatási előir. csökkentés	-2 913,9	---	-2 913,9	
- Bírák és igazságügyi alkalmazottak 6,0 %-os illetményalap-emelése	3 238,4	---	3 238,4	
- Közalkalmazottak 6,0 %-os bérnövekménye	1,9	---	1,9	
- Ptk. alapján történő kártérítés	10,0	---	10,0	
- 35 éves jubileumi jutalom bevezetése	450,0	---	450,0	
- Központi beruházások támogatása	2 150,8	---	2 150,8	
<i>OIT által igényelt fejlesztési többletek (részletezését lásd a 7. oldalon)</i>	<i>11 391,3</i>	<i>580,3</i>	<i>10 811,0</i>	<i>53</i>
<i>Saját bevételek többlete</i>	<i>365,9</i>	<i>365,9</i>	<i>---</i>	
2005. évi javasolt előirányzat	80 392,2	5 240,3	75 151,9	10 785

A fejezethez tartozó címek

1. cím: Bíróságok

2. cím: Fejezeti kezelésű előirányzatok

1. cím: Bíróságok

A támogatási és létszámirányszámok a következőképpen alakulnak:

MEGNEVEZÉS	Támogatás (millió forint)	Engedélyezett kölségvetési létszámkeret (fő)
⇒ 2004. évi eredeti előirányzat	58 577,5	10 582
⇒ Egyéb szerkezeti változások	1 388,8	150
- Fejezeti kezelésből átcsoportosítás (Debreceni és Győri Ítéltábla, „üvegseb” törvény és jogi segítségnyújtásról szóló törvény végrehajtása)	1 388,8	140
- Saját bérmegetakarításból létszámfejlesztés		10
⇒ Szintre hozás	1 737,4	
- A Debreceni és Győri Ítéltábla létszámfejlesztésének szintre hozása lépcsőzetes állásbetöltések miatt	1 512,0	
- Jogi segítségnyújtásról szóló törvény végrehajtása	225,4	
⇒ Többletek	4 562,0	10
- A bírák és igazságügyi alkalmazottak 6,5 %-os illetményalap-emelése	3 460,5	
- Közalkalmazottak 6,5 %-os bérnövekménye	2,1	
- Képernyő előtti munkavégzés feltételeinek biztosítása	520,0	
- Elektronikus cégnyilvántartás bevezetése 2005. január 1-jétől	200,0	
- Közösségi védjegy bíróság munkaterhe miatt 10 fős létszámfejlesztés	89,4	10
- Bevétel-kiesés ellensúlyozására	50,0	
- NOVELL licencek hálózati működésére	240,0	
⇒ Javasolt előirányzat	66 265,7	10 742

A Bíróságok címhez- a 2002. évi XXII. törvény 1. §. (4) bekezdése alapján 2004. július 1-jétől felállításra került Győri és Debreceni Ítéltáblával – 27 önállóan gazdálkodó költségvetési szerv tartozik. A két új intézmény 2005. január 1-jével kezdi meg tényleges működését, és ezzel teljessé válik a négy szintű bíráskodás rendszere.

Az 1997. évi bírósági reformtörvények hatályba lépésétől eltelt idő bebizonyította, hogy a törvényi konstrukció megfelelő, azonban az EU-hoz történt csatlakozásunk és az államszervezetten belül zajló reform folyamatok is indokolttá teszik a bírósági szervezet, a bírósági igazgatás reformjának folytatását.

A bíróságok működéséért az OIT alkotmányos felelősséget visel, ezért a bírósági reform folytatásának, kiteljesítésének kezdeményezője kell, hogy legyen. Felelősséggel tartozik az ítélezés és a bírósági ügyintézés színvonalának javításával kapcsolatos feladatokért is.

Ezt tükrözik az OIT 2005. évre vonatkozó fejlesztési elképzelései is, amelyek elsősorban az érvényes jogszabályokban foglalt feladatok végrehajtásához szükséges forrásokat igyekeznek megteremteni az intézmények számára.

A Bíróságok cím 2005. évre javasolt támogatási előirányzata 7.688,2 millió forinttal emelkedik az előző évi eredeti előirányzattal szemben.

A támogatás előbbi növekedéséből 1.388,8 millió forint csupán fejezetben belüli átcsoportosításból ered (ebből személyi juttatás 559,5, járulékok 183,5, dologi kiadás 438,8, intézményi beruházás 207,7 millió forint). A 2004. évben fejezeti kezelésben nyilvántartott fejlesztések előirányzatai év közben szétosztásra kerültek az intézmények között („üvegseb” törvény, és a jogi segítségnyújtásról szóló törvény végrehajtására), illetve 2004. július 1-jétől felállításra került a Debreceni és a Győri Ítéltábla, vagyis az említett előirányzatok beépültek a cím költségvetésébe.

A két új ítéltábla működésével kapcsolatos részben a 2005. évi szintre hozás is, vagyis a 2004. július 1-jétől lépcsőzetesen végrehajtott 140 fős létszámfejlesztés személyi juttatásának, a kapcsolódó járulékoknak és a dologi kiadásoknak egy teljes évre történő biztosítása (1.512,0 millió forint). Ugyancsak szintre hozásra került a 2004. április 1-jétől hatályba lépett jogi segítségnyújtásról szóló törvény végrehajtására biztosított előirányzat is. (225,4 millió forint).

A szintre hozás együttes összege 1.737,4 millió forint támogatás többletet jelentett (ebből: személyi juttatás 1.166,4, járulékok 388,7, dologi kiadás 182,3 millió forint).

A támogatási előirányzat 2005. évi növekedésének legjelentősebb része (45 %) a bírák és az igazságügyi alkalmazottak, valamint a közalkalmazottak 6,5 %-os illetményemelésére szükséges támogatás, összesen 3.462,6 millió forint összegben. (ebből: személyi juttatás 2.623,2, járulékok 839,4 millió forint.)

Mint korábban már említésre került az OIT május 4-ei ülésén 2005. évre 12 %-os illetményalap emelést tartott indokoltnak, részben a 2004. évben elmaradt emelés pótlására, részben a 2005. évi infláció ellensúlyozására.

A Kormány megszorító intézkedéseit is mérlegelve az OIT szeptember 14-ei ülésén elfogadta a Kormány által teljes összegben támogatással finanszírozandó 6,5 %-os illetményalap-emelést.

Az OIT határozatát követően értesült a fejezet arról, hogy a Kormány 6 %-ra mérsékelte a bérfejlesztést és emiatt 222,3 millió forinttal csökkentette a fejezet támogatási keretszámát.

Hasonlóan az előző évhez a 2005. évi fejlesztési igények között is szerepel a közösségi védjegy bíróság 10 fős létszámfejlesztése, 89,4 millió forint támogatással (ebből: személyi juttatás 45,6, járulékok 14,8, dologi kiadás 9,0, első felszerelés 20,0 millió forint.)

Az EU-ba történő belépéssel a közösségi joganyaghoz való csatlakozás a Fővárosi Bíróság hatáskörének a kibővülését jelenti. A csatlakozás után e bíróság közösségi védjegy bíróságként, illetve mintaoltalmi bíróságként jár el. Ez önmagában az ügyek komoly növekedését eredményezi a területi és személyi hatály kiterjedése miatt.

További hatáskör-bővülést és ügyérkezési növekedést jelent, hogy a Magyar Szabadalmi Hivatalnak a közösségi védjegybejelentés vagy a közösségi védjegy nemzeti bejelentéssé történő átalakítása tárgyában hozott érdemi határozatai elleni megváltoztatási kérelem elbírálása fenti bíróság kizárólagos hatáskörébe kerül.

A Fővárosi Bíróság az iparjogvédelmi, különösen a védjegyügyek számának növekedése ellenére elmaradt létszámfejlesztés következtében jelenleg is komoly ügyhátralékkal küzd.

Az európai uniós tagsággal vállalt kötelezettségeink maradéktalan teljesítését a közösségi jogszabályokból eredő feladatok kifogástalan ellátását akadályozza a Fővárosi Bíróság tanácsait érintő ügyhátralék ledolgozásának a kötelezettsége.

Fentiekből következik: annak ellenére, hogy a 2204/2003. (IX.4.) Korm. hat. szerint két év elteltével kell hatásvizsgálatot végezni, már most prognosztizálható, hogy a Fővárosi Bíróságon az érintett tárgykörökben ítélkező két tanács mellé még további két tanács felállítása szükséges (2 fő tanácselnök, 3 bíró, továbbá 5 fő igazságügyi alkalmazott), összesen 10 fős létszámfejlesztéssel.

Az előbbi fejlesztésekkel a Bíróságok cím **2005. évi személyi juttatások** előirányzatának összege **45.110,8 millió forint**ra emelkedett, vagyis 2.668,8 millió forinttal, 6,3 %-kal haladja meg a 2004. évi alap-előirányzatot.

A **munkaadókat terhelő járulékok** előirányzata – fenti fejlesztésekkel összefüggésben – **13.946,3 millió forint**, 854,2 millió forinttal, 6,5 %-kal magasabb, mint a 2004. évi alap-előirányzat.

A **dologi kiadások** 2005. évi előirányzata **9.409,2 millió forint**, 1.246,0 millió forinttal haladja meg a 2004. évi eredeti előirányzatot. A többlet forrása 880,1 millió forint támogatás és 365,9 millió forint saját bevétel.

A növekedés egy része itt sem tényleges többlet csak fejezeten belüli átrendezés. A fejezeti kezelésből a két ítéltábla felállításával kapcsolatban átvezetett összeg, vagyis szerkezeti változás, 438,8 millió forint (49,8 %).

A szintre hozás 182,3 millió forintos összegéből, (amely a támogatási többlet 20,7 %-a), 82,3 millió forint ugyancsak a két ítéltábla előirányzatát érinti, a 2004. évi lépcsőzetes létszámfejlesztésekkel összefüggő determináció, míg a fennmaradó 100,0 millió forint a jogi segítségnyújtásról szóló törvény hatályba lépésével összefüggő 2005. évi kiegészítés.

A dologi kiadások 2005. évi támogatási többletéből a tényleges fejlesztési igény 259,0 millió forint, mindössze a növekedés 30 %-a.

Ebből 9,0 millió forint a Fővárosi Bíróság közösségi védjegy bíróságára igényelt 10 fős létszámfejlesztés működési többlete, 50,0 millió forint a 8/1998. (V. 23.) IM rendelet 13. §-a hatályon kívül helyezésével a cégbírósági iratok másolása utáni díjak megszűnésével jelentkező bevétel-kiesés ellensúlyozására igényelt támogatás.

Az elektronikus cégeljárásról és a cégiratok elektronikus úton történő megismeréséről szóló 2003. évi LXXXI. tv. 2005. január 1-jétől történő bevezetésével összefüggésben jelentkező dologi kiadások forrásigénye 200,0 millió forint. A cégbíróságok által kezelt informatikai hálózat a bírósági informatikai hálózattól függetlenül működött. Jelenleg folyik a két rendszer közötti összeköttetés, átjárhatóság biztosítása. A két hálózat összekötési hardver és szoftver feltételének kialakítási költségén kívül licenc kiadások is felmerülnek. Közel 500 cégbírósági munkaállomással bővül a bírósági hálózat, melyre a NOVELL, a levelező rendszer és a hálózat menedzsmenthez szükséges licencek díja jelentős kiadással terheli a bíróságok költségvetését, amelyet saját forrásaikból nem tudnak kigazdálkodni.

A fejezet eleget téve a tervezési köriratban foglaltaknak elsősorban saját bevételi többlettel ellentételezeten tervezte az ár- és díjemelkedések fedezetét. Az intézmények által tervezett bevételi többlet 365,9 millió forint volt, ebből azonban a 2005. évi költségvetési törvény tervezett módosítása következtében csak 329,7 millió forint fordítható a dologi kiadások fedezetére a központi költségvetési befizetési kötelezettség növekedése miatt.

Sajnos a bevétel-növekedés üteme nem tart lépést a dologi kiadások emelkedésével. A postai díjszabások változása, az energiaárak növekedése és a számítógéppark üzemeltetésével jelentkező többletkiadások évről-évre egyre nagyobb terhet rónak az intézményekre, amelyet az egyébként is nehezen tervezhető bevételi többlettekkel már nem lehet fedezni. A bíróságok működésének és üzemeltetésének európai színvonalon történő megvalósítása szükségessé teszi többlet-források biztosítását is.

Az **intézményi beruházások** előirányzatának növekedéséből 207,0 millió forint fejezeten belüli szerkezeti változás, vagyis a fejezeti kezelésű előirányzathoz a bíróságok címbe történő átvezetés.

A 2005. évi alap-előirányzat 1.401,8 millió forint. Ez képezi alapját a 27 intézménynél szükséges informatikai hálózatépítéseknek, nagyobb irodatechnikai eszközök cseréjének, illetve beszerzésének. Az előirányzat jelentősége a központi beruházások igen mérsékelt támogatásával tovább nő a kisebb átalakítások és épület-beruházások finanszírozásában. A bíróságok működési feltételeinek javításában fontos szerep jut a munkavégzés tárgyi feltételeinek, különös tekintettel a bíróságok technikai-műszaki felszerelésére, és biztonságtechnikai eszközeire.

A fentiek megvalósítására a 2005. évre igényelt fejlesztési többlet 780,0 millió forint. Ebből 20,0 millió forint a közösségi védjegybírók 10 fős létszámfejlesztésének első felszerelésére igényelt támogatás.

Évek óta szerepel igényeink között a képernyő előtti munkavégzés feltételeinek biztosítására igényelt fejlesztési többlet 520,0 millió forint összegben.

A képernyő előtti munkavégzés minimális egészségügyi és biztonsági követelményeiről szóló 2/2002. (VIII.30.) ESzCsM rendelet szerint 2003. január 1-jétől biztosítani kell minden bírósági számítógépes munkahelyre a jogszabályban előírt feltételeket, amely költsége mintegy 6.500 bírósági számítógépes munkahellyel számolva átlagban 80.000 forintot jelent.

A NOVELL hálózat működéséhez szükséges támogatás-igény 240,0 millió forint. A bíróságok országos informatikai hálózata 2003-ban 2.000 új munkaállomással bővült, így most mintegy 7.350 munkaállomást és 300 szervert foglal magában.

A 2003-ban végrehajtott fejlesztések eredményeként újra rendezni kell az alkalmazott szoftverek szerződéses viszonyait, különösen fontos ez a hálózati működést biztosító NOVELL szoftver termékek esetében.

A NOVELL cég a bíróságokat stratégiai partnernek minősítette és extra kedvezményeket biztosító szoftverlicenc szerződésre adott ajánlatot, amelynek a 2005. évi üteme az igényelt 240,0 millió forint támogatás.

A 2005. évi működési **bevétel előirányzata** 4.660,0 millió forint, amely a 2004. évi eredeti előirányzattal szemben 8,5 %-os (365,9 millió forint), a várható teljesítéshez képest 5,2 %-os növekedést mutat. A bevételi többlet, illetve ebből a központi költségvetést megillető befizetési kötelezettségek teljesítése után fennmaradó rész képezi forrását a dologi kiadások emelkedésének.

A bevételi többletből közel 90 % az alaptevékenység bevételein belül a hatósági és eljárási bevételeknél (pénzbüntetés, pénz mellékbüntetés, bűnügyi költség stb.) realizálódik. Ezeket a kiadott tervezési irányelvek alapján évről évre növekvő összegben tervezik a bíróságok. A növekedés dinamikája azonban csökken, illetve intézményenként igen nagy szórást mutat. A bevételek kiszabására – a bírói függetlenség miatt – közvetlen ráhatásunk nincs. Nagyon nehéz az előirányzatok prognosztizálása, miután a tervezés időszakában sokszor még azok az ügyek sem ismertek, amelyekben bevétel kiszabására kerül sor.

A behajtásnál viszont – a lakosság gazdasági és szociális helyzetével is összefüggésben – a fizetési fegyelem lazulása érezteti hatását.

Az alaptevékenység után a központi költségvetésbe befizetendő 50 %-os kötelezettség miatt, a realitáshoz közelítő tervezés jellemző az intézményekre.

2. cím: Fejezeti kezelésű irányzatok

A fejezeti kezelésű előirányzatok között az igazságszolgáltatás beruházásai, a Ptk. alapján történő kártérítés, a Phare programok és a további szakmai fejezeti kezelésű programok szerepelnek.

	Megnevezés	Támogatás (millió forint)	Engedélyezett kölségvetési létszámkeret (fő)
	⇒ 2004. évi eredeti előirányzat	6 018,8	
	⇒ Egyszeri csökkentések	- 6 018,8	
	⇒ Többletek	8 886,2	43
1. alcím	- Beruházás	6 176,0	
2. alcím	- Ptk. alapján történő kártérítés	10,0	
3. alcím	- Phare programok és az átmeneti támogatás programjai		
3.1.3	- Bírósági Oktatási Központ felszerelése	80,0	
3.1.4	⇒ Phare oktatás az igazságszolgáltatási kapacitás további megerősítése témakörben (CRIS 2003/004-347-0301 programszám)	50,0	
4. alcím	- Be. törvény módosításából eredő működési többletkiadások	500,0	
8. alcím	- A Phare támogatásból beszerzett eszközök működtetésének többletkiadásai	815,0	
12. alcím	- „Üvegseb” törvény végrehajtása	380,0	
13. alcím	- Jogi segítségnyújtásról szóló törvény végrehajtása	65,0	
14. alcím	- Az igazságügyi reform folytatásához szükséges támogatások		
14.1	- A bírák és igazságügyi alkalmazottak életpálya-modelljéből a Ktv.-vel való megfeleltetéshez szükséges támogatás (35 éves jubileumi jutalom 2005. évtől)	450,0	
14.4.2	- Belső ellenőri feladatokra létszámfejlesztés	259,6	32
14.4.4	- EU tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködéshez létszámfejlesztés	100,6	11
	Javasolt előirányzat	8 886,2	43

1. alcím: Igazságszolgáltatás beruházásai

Az OIT a 2005. évre igényelt 6.176,0 millió forint beruházási támogatásból a következő feladatok megvalósítását tartja indokoltnak.

A Kormány által biztosítandó 2.150,8 millió forint támogatás mindössze az ítélőtáblák már megkezdett beruházására, és a 2. pontban felsoroltakból a folyamatban lévő, illetve 2005-ben befejezendő munkákra biztosít fedezetet. A további, nagyrészt jogszabályokkal alátámasztott feladatokra nem biztosít forrást.

1. Ítéltáblák

2003. évben megkezdődtek a Debreceni és a Győri Ítéltábla épülete megvalósításának az előkészítő munkái.

– Győri Ítéltábla

Győr Megyei Jogú Város önkormányzata felajánlott az épület elhelyezéséhez – térítésmentesen – egy építési telket. A telek a Domb utcában található, közel van a megyei és a városi bírósághoz. A önkormányzattal közösen kiírt tervpályázat lezárult. A tervek elkészültek, a kivitelező kiválasztására a pályázat folyamatban van. Az év végén megkezdődik a kivitelezés. A 2004. évi beruházási keretből felajánlott elvonás visszapótlására 2005. évben 50 millió forint szükséges.

– Debreceni Ítéltábla

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata a Révész utcai tömbben felajánlott az ítélőtábla elhelyezésére – térítésmentesen – egy építési telket. Az önkormányzattal közösen kiírt tervpályázat lezajlott, a tervező kiválasztásra került, a tervek elkészültek. A kivitelezés előkészítése folyamatban van.

A 2004. évi beruházási keretből felajánlott elvonás visszapótlására 2005. évben 100,0 millió forint szükséges.

2. Bírósági épület-beruházások

Folyamatban lévő, illetve 2005. évben befejeződő beruházások

– Pesti Központi Kerületi Bíróság épületének emelet rekonstrukciója

A PKKB épületének rekonstrukciója 2000-ben kezdődött meg és éves ütemekben folytatódik. Elkészült a tető beépítése, a homlokzat, és 2003-ban megkezdődött az épület belső rekonstrukciója.

A II. ütem keretén belül 2004-ben elkészült a vizesblokkok és a III. emeleti tárgyalók átépítése, illetve rekonstrukciója. 2005-ben folytatódik a beruházás, további tárgyalók, illetve dolgozószobák átépítésével 104,0 millió forint tervezett felhasználással.

– Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság épületének rekonstrukciója

Az OIT 2002. évi beruházási tervében jóváhagyta a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság épületének rekonstrukcióját, amely pénzügyi megfontolásból ütemekre bontva valósul meg.

2003-ban az előkészítésen túl megtörtént a kivitelező kiválasztása és megkezdődött az I. ütem kivitelezése. Ez 2004-ben befejeződött, és a II. ütemmel folytatódott. A beruházás 2005. I. negyedévére tervezett befejezéséhez 990,0 millió forint támogatás szükséges.

– Esztergomi Városi Bíróság épületének rekonstrukciója

2003. évben az előkészítő munkák befejeződtek és megkezdődött a tervezés, amely 2004. I. negyedévében elkészült. Az előminősítéses közbeszerzési eljárás keretén belül kiválasztásra került a kivitelező cég. A munkák augusztusban megkezdődtek. A bíróság átköltözött egy bérelt épületbe a kivitelezés időtartamára. A rekonstrukció 2005. évi befejezéshez szükséges: 410,0 millió forint támogatás szükséges.

– **A Pécsi Ítéltábla és a Baranya Megyei Bíróság lepényépület rekonstrukciója**

Az 1998. évben a bíróság épület felújításakor nem volt pénzügyi lehetőség a kiszolgáló épületrész rekonstrukciójára, amely az elmúlt években életveszélyessé vált. Az OIT 2003. évi döntése alapján, a felújítandó részt felhasználva, a megnövekedett igények figyelembevételével ezen a területen bővülne a bíróság, a szükséges tárgyalók megépítésével. A beruházás elkezdődött. Jövő év I. negyedévében befejeződik. A 2005. évre tervezett munkák forrásigénye 155,0 millió forint.

Folyamatban lévő, 2006. évben befejeződő beruházások:

– **Bírósági Oktatási Központ épületének beruházása**

2003. évben elkészült a 7.160 m² nettó alapterületű központ rekonstrukciójának terve. A Bírósági Oktatási Központot a meglévő budapesti volt óvoda épület átalakításával, bővítésével valósítjuk meg. A beruházást 2004. IV. negyedévben megkezdjük. A beruházás megvalósításához szükséges összeg biztosításához Phare pályázaton veszünk részt. A Bírósági Oktatási Központ 2006. szeptemberében kezdi meg működését. A beruházás 2006. év májusában fejeződik be. A 2005. évi munkálatokra tervezett támogatás 800,0 millió forint.

– **Debreceni Városi Bíróság épületének rekonstrukciója**

Az OIT által jóváhagyott 2002. évi fejezeti kezelésű beruházási terv egyetértett a Debreceni Városi Bíróság épületének bővítésével és rekonstrukciójával. 2003-ban a debreceni önkormányzat felajánlása egy új koncepció megvalósítására adott lehetőséget. Ennek eredményeként Debrecenben, a Debreceni Ítéltáblával azonos tömbben (a megyei bíróság szomszédságában), új épületben kerülhet elhelyezésre a városi bíróság. Az épület tervei elkészültek. A kivitelezés előkészítése folyamatban van. A 2005. évre szükséges összeg: 600,0 millió forint.

– **Kazincbarcikai Városi Bíróság épületének beruházása**

2002-ben az önkormányzat által felajánlott telekingatlan tulajdonjogának rendezése és az új épület terveinek elkészítése megtörtént. A közbeszerzési eljárás a kivitelező kiválasztására kiírás alatt van. A beruházás megkezdése folyamatban van. A 2005. évi munkálatokhoz szükséges összeg: 200,0 millió forint.

– **Kunszentmártoni Városi Bíróság épületének beruházása**

2003. évben az önkormányzat által felajánlott lehetőségek vizsgálata megtörtént, és megkezdődött a beruházás előkészítése a meglévő bírósági ingatlanon. 2004-ben megtörtént a megállapodás az ügyészséggel az ingatlancseréről. Elkészültek a épület rekonstrukciójának tervei. A közbeszerzési eljárás folyamatban van. A beruházás a IV. negyedévben megkezdődik. A 2005. évre tervezett beruházási kiadás 170,0 millió forint.

3. Zártcélú távközlő hálózat

A 2003. július 1. napján hatályba lépett a büntető-eljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.), valamint az e törvényt módosító 2002. évi I. törvény összhangot létesített az 1994. évi I. törvény rendelkezéseivel, amely a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek, valamint tagállamai között létrejött Európai Megállapodást hirdette ki.

Az új Be. 244/A §-a megteremtette a zártcélú távközlő hálózat útján történő tárgyalás tartásának lehetőségét, amellyel Magyarország uniós kötelezettségvállalását teljesítette.

A jogszabályokban írt követelményeknek megfelelő működéshez szükséges minden bíróságon, de legalább a megyei bíróság székhelyén működő helyi bíróságokon, és a megyei bíróságokon az infrastruktúra kiépítése. Legpraktikusabb a mobil rendszer kiépítése. A technikai és távközlési eszközöket valamennyi bíróságon egységes szempontok szerint kell

összeállítani oly módon, hogy a rendszer alkalmas legyen mindkét feladat biztosítására. (A jegyzőkönyv más módon való rögzítésére, illetve a távmeghallgatás lebonyolítására.)

A legtöbb bíróság csak a legalapvetőbb informatikai alappal rendelkezik, a fent megjelölt jogszabályokban írt speciális feladatok ellátásához szükséges berendezések, programok nem állnak rendelkezésre.

A hálózatokat, számítástechnikai eszközöket a célnak megfelelően tovább kell bővíteni, és be kell szerezni a kép- és hangfelvétel rögzítéséhez, továbbításhoz, fogadásához, tároláshoz, másoláshoz szükséges speciális eszközöket, ki kell építeni a zártcélú távközlési rendszert.

Biztosítani kell a bíróságokon a külön helyiségeket, e helyiségek megfelelő őrzését, valamint a telefonösszeköttetést a tárgyalóterem és a kihallgató helyiség között (amennyiben a védő a tárgyalóteremben tartózkodik a terhelt kihallgatásakor, lehetővé kell tenni, hogy a védencével ellenőrzés nélkül telefonkapcsolatot tarthasson).

A technikai rendszer zavartalan és szakszerű működtetéséhez az informatikusokat kell kiképezni, a videó- és audió-rendszer kezeléséhez szakszemélyzet szükséges biztosítani, Ezen kívül az elkülönített helyiségben – az annak helye szerint illetékes bíróságról – egy bírónak jelen kell lennie, akinek a tárgyalást vezető bírót segítő feladatokat kell ellátnia.

A fenti feladatok megvalósításához összesen 26 helyszínen tárgyalóterem és elkülönített meghallgató-helyiségek kialakítása és műszaki felkészítése szükséges, amely már 2004-ben elkezdődött és az anyagi lehetőségeknek megfelelően folyamatosan bővülő beruházás. A törvény végrehajtásához szükséges összköltség becsült értéke a jelenlegi árakat figyelembe véve 2-2,5 milliárd forint, amelyből a 2005. évi feladatokhoz 250,0 millió forint szükséges. Ebből 50,0 millió forint a 2004. évi beruházási keretből felajánlott elvonás visszafizetése.

4. Eszközbeszerzés

Az ítélkezési munka színvonalának, időszerűségének és hatékonyságának, és a bíróságok működési feltételeinek további javítása feltételezi a munkavégzés tárgyi feltételeinek minél magasabb színvonalon történő biztosítását. Sajnos évek óta erre a célra elég szerény keret áll rendelkezésre.

A 2005. évre tervezett előirányzat 200,0 millió forint, amit elsősorban az elavult gépjárműpark korszerűsítésére, a régi telefonközpontok cseréjére, és nagyteljesítményű fénymásolók, valamint faxok beszerzésére indokolt felhasználni.

5. Informatikai eszközállomány fejlesztése

A 2005. évre 1.325,0 millió forint beruházási támogatás szükséges, amely két részből tevődik össze, az alábbi célokra tervezett felhasználással:

- A bíróságok informatikai eszközállományának egy része mind erkölcsileg, mind technikailag elavult. Nem ritka a 7-10 éves számítógép sem. Ha csak a 6 évnél idősebb eszközöket cseréljük le a szinten tartás érdekében, az a következőket jelenti:

Berendezés	Darabszám	Egységár (ezer forintban)	Összesen (ezer forintban)
munkaállomás	1 500	350	525 000
szerver	100	2 000	200 000
nyomtató	800	200	160 000
Összesen:			885 000

- Minden bíró számára lehetővé kell tenni, hogy munkáját segítő rendszereket, adatbázisokat elérjen. Jelenleg a bíróságokon egy főre jutó munkaállomások száma 0,8 darab, ami az államigazgatási átlaghoz képest jelentősen elmarad. Egy lépésben ez a hátrány nem hozható be, ezért a 2006. évi költségvetésben is szerepeltetni kell ezt az igényt. A 2005. évi szükséglet minimum:

Berendezés	Darabszám	Egységár (ezer forintban)	Összesen (ezer forintban)
munkaállomás szoftverrel	700	500	350 000
szerver	25	2 000	50 000
nyomtató	100	200	20 000
szünetmentes áramforrás	100	100	10 000
hálózati eszközök			10 000
Összesen:			440 000

A bíróságok ítélkezési munkájának naprakészsége, az EU-s joganyagok és különböző társzervek adatbázisainak elérése (BM, IM, Földhivatal stb.) az informatikai eszközöket nélkülözhetetlenné teszi.

6. A mozgáskorlátozottak akadály-mentesítése, és a gyermekek megfelelő elhelyezésének biztosítása

A 253/1997. (XII.20.) Korm. rend. és a 2326/2003. (XII.13.) Korm. határozatnak megfelelően, biztosítani kell a közhasznú épületek akadálymentes közlekedését, és az épületen belül a gyermekek és a mozgáskorlátozottak megfelelő elhelyezését.

A jelenleg épülő, illetve rekonstrukció alatt álló épületeknél igyekeznek eleget tenni az előírt követelményeknek.

Az évek óta igen szűkös beruházási források mellett azonban problémát jelent a közel másfélszáz régi épület megfelelő átalakítása, amely csak több évre ütemezetten valósítható meg.

A 2005. évi munkákhoz 300,0 millió forint beruházási támogatásra lenne szükség. Ennek hiányában, a jogszabályban előírt kötelezettségek megvalósítása nem biztosított.

7. Biztonságtechnikai fejlesztés

A bíróságok védelmi rendszerének technikai fejlesztése 1999-ben kezdődött meg. Biztonsági szempontból 137 épület biztonságtechnikai rendszerének kiépítéséről kell gondoskodni.

Az OIT évenkénti döntésének megfelelően tovább kell folytatni az érték- és vagyonvédelmi, tűzjelző, beléptető, személyvédelmi, kommunikációs, továbbá integrált felügyeleti rendszerek kiépítését. Az egyes bírósági szinteken az előzőekben ismertetett megoldásokat számos tényező és adottság befolyásolja. (Ilyenek: a bírósági szervezet feladatai, kapcsolatrendszere, ügyfélforgalma, az adott bírósági épület jellege, az épületben működő hivatali egységek struktúrája.)

Fentiekből következik, hogy a technikai rendszerek, eszközök, illetve egyes típusok alkalmazását nemcsak a bírósági szervezetek hierarchiája, hanem az adott épületek tulajdonságai határozzák meg, amelyeket konkrét védelmi koncepcióban kell megjelölni. Ennek szükségességére az ÁSZ 2001. évi vizsgálata is felhívta a figyelmet. Vizsgálatát követően ugyanis ajánlással fordult az OIT-hoz, amelyben a biztonsági koncepció kidolgozását és az igények ütemezését javasolta.

Ennek megfelelően a bíróságokon az érték, a vagyon, a személy- és az információvédelem biztosítása érdekében a 2005. évben megvalósítandó fejlesztésekhez 150,0 millió forint beruházási forrás szükséges.

8. Létszámfejlesztések elhelyezési beruházás-igénye

Az elmúlt években többször került sor létszámfejlesztésekre megfelelő beruházási forrás biztosítása nélkül azzal, hogy egy-két embert bárhol el lehet helyezni. Mostanra a bírósági épületek túlszűfolttá váltak. Több helyen szükségessé vált a pincék és a padlásteretek átalakítása irattározási célokra, hogy helyükön dolgozószobákat alakítsanak ki. Több intézménynél már csak épületbérlettel tudják megoldani az elhelyezési problémákat, amelyre azonban külön forrás nem áll a költségvetésben rendelkezésre.

A belső ellenőri létszámfejlesztési igény több évre került ütemezésre. A beruházási keret igénylésénél figyelembevételre került a későbbi évek létszámfejlesztési szükséglete is, amelyet a legtöbb helyen már csak épületbővítésekkel vagy átalakításokkal tudnak megoldani. Ezek a munkák szükségessé teszik a későbbiekben az egész épület rekonstrukcióját is.

A 2005. évi létszámfejlesztési igények elhelyezésével kapcsolatban 336,0 millió forint beruházási forrás szükséges.

2. alcím: Ptk. alapján történő kártérítés

A bíróságokat terhelő kártérítésekre az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 349. § (1) bekezdése alapján kerül sor. A jogerős bírói ítéletek alapján történik meg a kifizetéshez szükséges előirányzatok leadása a bíróságok részére. A Ptk. alapján történő kártérítésekre igényelt támogatás összege 2005. évre 10,0 millió forint.

3. alcím: Phare-programok és az átmeneti támogatás programjai

Bíróságok Oktatási Központ felszerelése

A magyarországi bíróképző intézet beruházásának előkészítő munkái 2004. évben megkezdődtek.

Az OIT Hivatala pályázatot nyújtott be az Európai Unióhoz az Átmeneti támogatások (Transition Facility) 2005. évi programjára „A bíróképző iskola

létrehozatala” elnevezéssel. Az eszközbeszerzési támogatás igénylése az épület berendezésére és informatikai rendszerének kiépítésére történt, melynek elbírálása folyamatban van. Az informatikai hálózat várhatóan 2006. nyarára készül el. A központ 2006. szeptemberében műszaki és informatikai szempontból alkalmas lesz arra, hogy megkezdje működését.

2005. évi az eszközbeszerzésre (bútorok, biztonságtechnika, informatikai beruházás, oktatási segédeszközök, tolmácstechnika, irodai felszerelés igényelt támogatás) összesen 1,78 millió euró (453 millió forint). Ehhez 0,59 millió euró (160 millió forint) társfinanszírozás járul. Ennek biztosítására a 2005-2006. évi költségvetésben nettó 80,0 millió forint került tervezésre.

Phare-oktatás az igazságszolgáltatási kapacitás további megerősítése témakörben (CRIS 2003/004-347-0301 programszám)

A Magyar Igazságszolgáltatási Rendszer Hatékonyságának További Erősítése című Phare-program végrehajtása céljából az Európai Unió 500.000 euró támogatást nyújt a fejezet részére.

A program keretében regionális szemináriumokon vesznek részt a bírák, bírósági titkárok és fogalmazók. Az ország öt oktatási régiójában négy 2 x 1 napos, míg Budapesten nyolc 2 x 1 napos EU jogi képzésre (emberi jogok, bírói etika, versenyjog, szellemi tulajdon védelme témakörökben) kerül sor rendezvényenként 30 bíró számára.

A bírósági titkárok és fogalmazók összesen hét 2 x 1 napos 80 fős rendezvényen vehetnek részt.

Budapesten egy egynapos, 30 fős menekültügyi szeminárium is megrendezésre kerül. Az ítélőtáblák és a megyei (fővárosi) bíróságok elnökei (25 fő), illetve a helyi bíróságok elnökei (131 fő) kétnapos rendezvények keretében részesülnek bírói etikai és vezetéstudományi képzésben. Az EU támogatás - tervezési körirat szerinti árfolyamon átszámított - 127,3 millió forintos összegének 40 %-át, azaz 50,0 millió forintot szükséges a társfinanszírozás keretében biztosítani 2005. évre.

2.4 alcím: Be. törvény módosításából eredő működési többletek

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 2003. július 1-jei hatályba lépésével a bíróságok működési kiadásai több területen is megemelkedtek.

Ha a Be.-ben meghatározottak szerint minden jegyzőkönyvet, iratot kiadnak az arra jogosultak részére, ez jelentősen megnöveli a fénymásoló gépek

igénybevételét, ami nemcsak ezek élettartamát csökkenti, de az energia és az irodaszer kiadásokat is megemeli [Be. 70/A. § (1) és (6) bek.]

A Be. 604. § (2) bekezdésének k) pontjában foglaltak alapján készült a bírósági eljárásban az eljárási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítéséről szóló 14/2003. (VI.19.) IM rendelet végrehajtása is a működési kiadások növekedését eredményezte. A rendelet 2. § (6) bekezdése szerint: „A hivatalból, valamint az ügyész indítványára elrendelt jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítés költségeit a bíróság előlegezi, és az állam viseli.”

Az eljárási cselekményeknek jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítése nem pótolja a jegyzőkönyvet, következésképpen ezáltal, a bíróság számára nem szabadul fel sem munkaerő, sem technikai kapacitás. Ugyanakkor speciális igények jelentkeznek az eljárási cselekményekről készült felvételek speciális megőrzéséről és tárolásáról a bíróságnak kell gondoskodnia.

A büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezelésének, nyilvántartásának, előzetes értékesítésének és megsemmisítésének szabályairól, valamint az elkobzás végrehajtásáról szóló 11/2003. (V.8.) IM-BM-PM együttes rendeletből következően a pénz letétekkel kapcsolatban jelentős költségek merülnek fel, amelyeket a 2005. évi költségvetés tervezésekor indokolt figyelembe venni.

A Be. 48. § (9) bekezdése nevesíti, hogy a védő miért számíthat fel költséget. A rendelkezésből eredően nőnek a kirendelt védői díjak is, mert valószínűleg a védők gyakrabban „tanácskoznak a fogva tartás helyén” a fogva tartott terhelten, és ez növeli az előlegezett költségeket, és felmentés esetén a megtérítendő kiadásokat is.

A Be. 74. § (3) bekezdése bevezeti a személyes költségmentességet a vádlott esetében. Így a kirendelt védő díját és igazolt készkiadásait, valamint a büntetőügy iratairól kért másolat egyszeri kiadásának díját az állam viseli.

A Be. 262. §-ában foglaltak szerint az ítéletet vagy ügydöntő végzést le kell fordíttatni a vádlott nyelvére, amely jelentős többletkiadásokat okoz a fordítási díjaknál.

A Be. további rendelkezései a postaköltségeknél és a napidíjaknál is számottevő növekedést okoznak.

Fentiek együttes kihatásának fedezetére a 2005. évi költségvetésben 500,0 millió forint támogatás szükséges.

8. alcím: A Phare-támogatásból beszerzett eszközök többletkiadásai

A PHARE projektben megvalósított hálózatfejlesztés, levelező rendszer működtetése, hálózatmenedzsment és a belépő új eszközökhöz szükséges szoftver licencek működési többletköltsége jelentős. Ennek keretében adatátvitel, energia, külső adatbázisok elérése céljára a MATÁV-nak, levelező rendszer, hálózati szoftverek működtetésére az IBM ORACLE cégnek, NOVELL hálózati szoftver licencekre és a bírósági integrált rendszerhez kapcsolódó licencek díjára a 2005. évre igényelt fejlesztési többlet 815,0 millió forint.

12. alcím: „Üvegseb” törvény végrehajtása

A 2003. évi XXIV. törvény végrehajtásával kapcsolatban elsősorban a cégbíróságok működésénél jelentkeznek többletfeladatok. A törvényben foglaltak végrehajtása növeli a cégbíróságokra érkező iratok mennyiségét, amelyek iktatása, irattározása jelentősen növeli a cégbírósági dolgozók munkaterhét, és újabb igényeket támaszt a technikai eszközökre is. A törvény által előírt feladatok végrehajtásához 27 bírósági szervezetnél kell megteremteni a közérdekű adatokhoz való elektronikus hozzáférés lehetőségét.

A 2004. évi költségvetésben az igényeltnél jóval kisebb forrás állt rendelkezésre, így a szükséges kiadásokat csak más feladatoktól történő elvonással lehetett teljesíteni. A cégbíróságokon jelenleg is folyó és 2005. évre áthúzódó fejlesztések (új nyilvántartások) fedezetére 380,0 millió forint szükséges.

13. alcím: Jogi segítségnyújtásról szóló törvény végrehajtása

A kirendelt védők díját az éves költségvetési törvény határozza meg. A PM-mel folytatott előzetes tárgyalások során felmerült a díj 10 %-os növelésének szükségessége a 2005. évre. Ennek a bíróságoknál jelentkező kihatása az igényelt 65,0 millió forint támogatás.

14. alcím: Az igazságügyi reform folytatásához szükséges támogatások

A bírák és az igazságügyi alkalmazottak életpálya-modelljéből a Ktv.-vel való megfeleltetéshez szükséges támogatás

Az OIT jóváhagyta a bírák és az igazságügyi alkalmazottak életpálya modelljének első ütemét. Ezzel a bíróságokon és az ügyészségeken dolgozók a köztisztviselők körében 2001. évben bevezetett juttatásokkal mértékében és

körében azonos juttatásokban részesülnének. Az OIT döntésének megfelelően a 35 éves jubileumi jutalom visszamenőleges hatállyal 2001. július 1. napjától, a képzettségi pótlék, a nyelvpótlék, a tanácsadói, főtanácsadói pótlék és a helyettesítés, valamint az adható juttatások köre 2005. évtől került volna bevezetésre.

A 2005. évi 450,0 millió forintos költségvetési támogatási előirányzat a Ktv.-vel való megfeleltetés kapcsán csak a 35 éves jubileumi jutalom 2005. január 1. napjától történő bevezetésére biztosít fedezetet. Ugyanakkor nincs meg a fedezete a képzettségi pótlék, a tanácsadói, főtanácsadói pótlék, valamint a helyettesítésekre szükséges kifizetéseknek.

Létszámfejlesztések a jogszabályok módosításából eredő többletfeladatokhoz

Belső ellenőri létszámfejlesztés

A 193/2003. Kormányrendelet kimondja, hogy az éves elemi költségvetési beszámolók megbízhatósági ellenőrzését a pénzügyminiszter által közzétett módszertan szerint kell végezni. A költségvetési szerveknél a belső ellenőrzés kialakításáról és működéséhez szükséges források biztosításáról a költségvetési szerv vezetője köteles gondoskodni.

A fejezet felügyeletét ellátó szervnek belső ellenőrzési egységgel kell rendelkeznie, amely ellátja a szerv belső ellenőrzését, és ellenőrzést végez a felügyelete alá tartozó bármely költségvetési szervnél, illetve a fejezeti kezelésű előirányzatok, elkülönített állami pénzalapok vonatkozásában, továbbá a fejezet többségi tulajdonában lévő szervezeteknél, valamint a költségvetésből céljelleggel juttatott és a nemzetközi támogatások felhasználásával kapcsolatosan a kedvezményezetteknek és támogatások lebonyolításában részt vevő szervezeteknél.

A költségvetési szerveknél foglalkoztatott belső ellenőrök számát kapacitásfelmérés alapján úgy kell megállapítani, hogy az arányban álljon a szervezet által ellátott feladatokkal, a kezelt eszközök nagyságával és a 193/2003 Kormányrendelet 19. §-ában meghatározott stratégiai tervben foglaltakkal. A belső ellenőrzési tevékenység során szabályszerűségi, pénzügyi, rendszer- és teljesítmény-ellenőrzéseket kell végezni, valamint az éves elemi költségvetési beszámolókról megbízhatósági ellenőrzés keretében igazolásokat kell kibocsátani.

A megbízhatósági ellenőrzések évenkénti és teljes körű végrehajtását fokozatosan, 2010-re kell biztosítani.

A rendeletben foglaltak megvalósításához szükségesnek tartjuk a belső ellenőri létszámfejlesztést. Ennek értelmében 2005-re 32 fő, 2006-2007-re 25-25 fővel indokolt növelni a belső ellenőrök létszámát. A 2005. évi létszámfejlesztés támogatás-igénye 259,6 millió forint.

EU tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködéshez létszámfejlesztés

Az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködéshez kapcsolódó létszámfejlesztési igényt mind a Kormány 2003. évi CXXX. törvény (az EU tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről) előterjesztése, mind az Acquis Communautaire Átvételének Nemzeti Programja 2003-2004. (ANP) tartalmazza.

Az igazságszolgáltatásban jelentkező többletfeladatok megvalósítására a Fővárosi Ítéltáblán és a Fővárosi Bíróságon összesen 11 fő (3 táblabíró, 2 bíró, 2 titkár, 2 bírósági ügyintéző, 2 tisztviselő) létszámfejlesztés szükséges, amelynek 2005. évi költségvetési kihatása 100,6 millió forint.

Dr. Lomnici Zoltán